

Europejska Strategia Bezpieczeństwa i Higieny Pracy

dr inż. Zofia Pawłowska
kierownik Zakładu
Zarządzania Bezpieczeństwem
i Higieną Pracy CIOP-PIB

Informacja przygotowana na posiedzenie Rady Ochrony Pracy
Warszawa, październik 2012

Plan prezentacji

- **Średniookresowa ocena Strategii UE na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2007-2012**
- **Założenia do przyszłej Strategii UE na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2013-2020**

Średniokresowa ocena wspólnotowej strategii na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2007-2012:

- ***Scoreboard 2009***
- ***Kwestionariusz Komisji Europejskiej skierowany do państw członkowskich w 2010 r***

CEL OGÓLNY WSPÓLNOTOWEJ STRATEGII NA LATA 2007-2012

- **Stale zmniejszanie liczby wypadków przy pracy i chorób zawodowych**
- **Zmniejszenie w UE-27 wskaźnika wypadków przy pracy o 25 %**

Cele szczegółowe Strategii

- **Doskonalenie, uproszczenie i lepsze wdrażanie prawa UE oraz jego dostosowywanie do zmian w miejscu pracy**
 - **Rozwój strategii i programów krajowych**
 - **Promowanie kultury bezpieczeństwa**
 - **Rozwój metod identyfikacji nowopowstających czynników i oceny ryzyka zawodowego**
 - **Rozwój narzędzi do monitorowania postępu**
 - **Rozwój współpracy na poziomie międzynarodowym**
-

Kryteria Oceny Strategii:

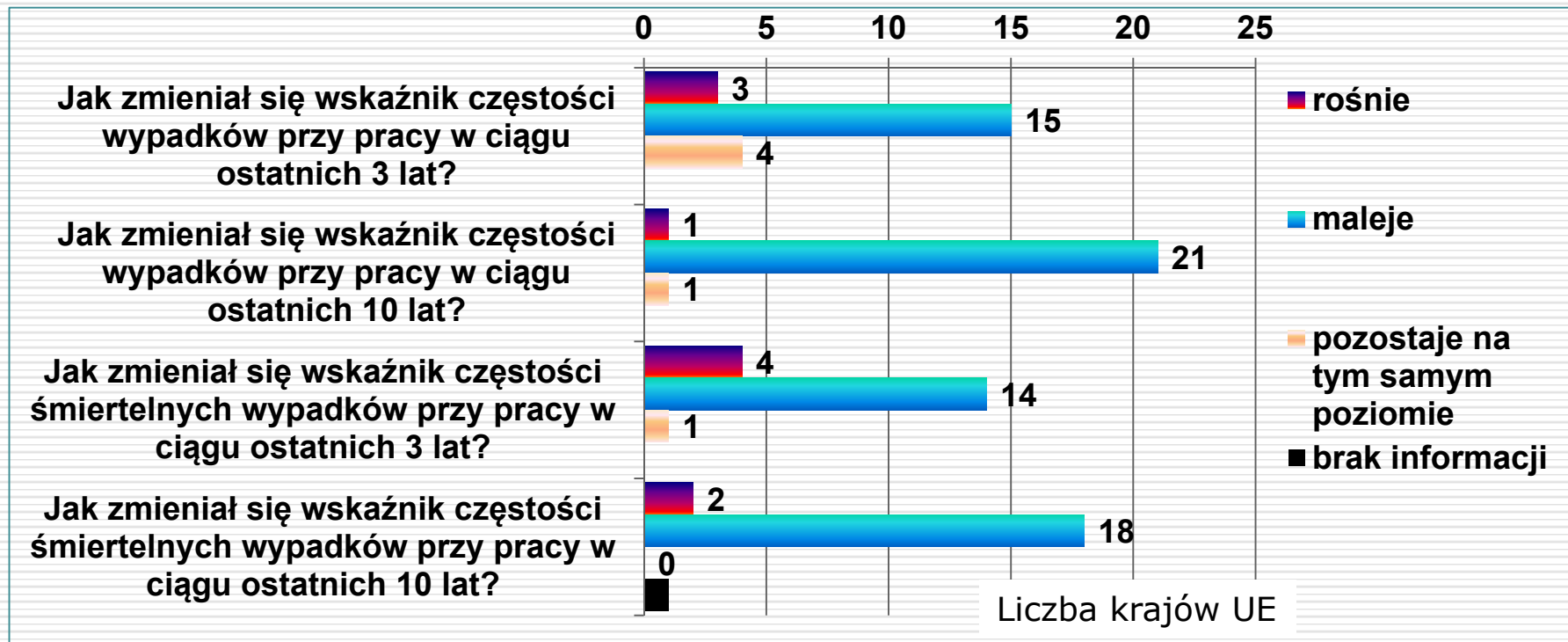
- **Wskaźniki o charakterze ilościowym**, wyznaczone na podstawie danych statystycznych:
Cele odnoszące się do osiągniętych wyników:
wskaźniki wypadków przy pracy, wskaźniki chorób związanych z pracą

 - **Wskaźniki o charakterze jakościowym**:
Cele skierowane na doskonalenie systemów, struktur i procesów (np. lepsze prawo, skuteczniejsze informowanie, lepszy nadzór nad warunkami pracy)
-

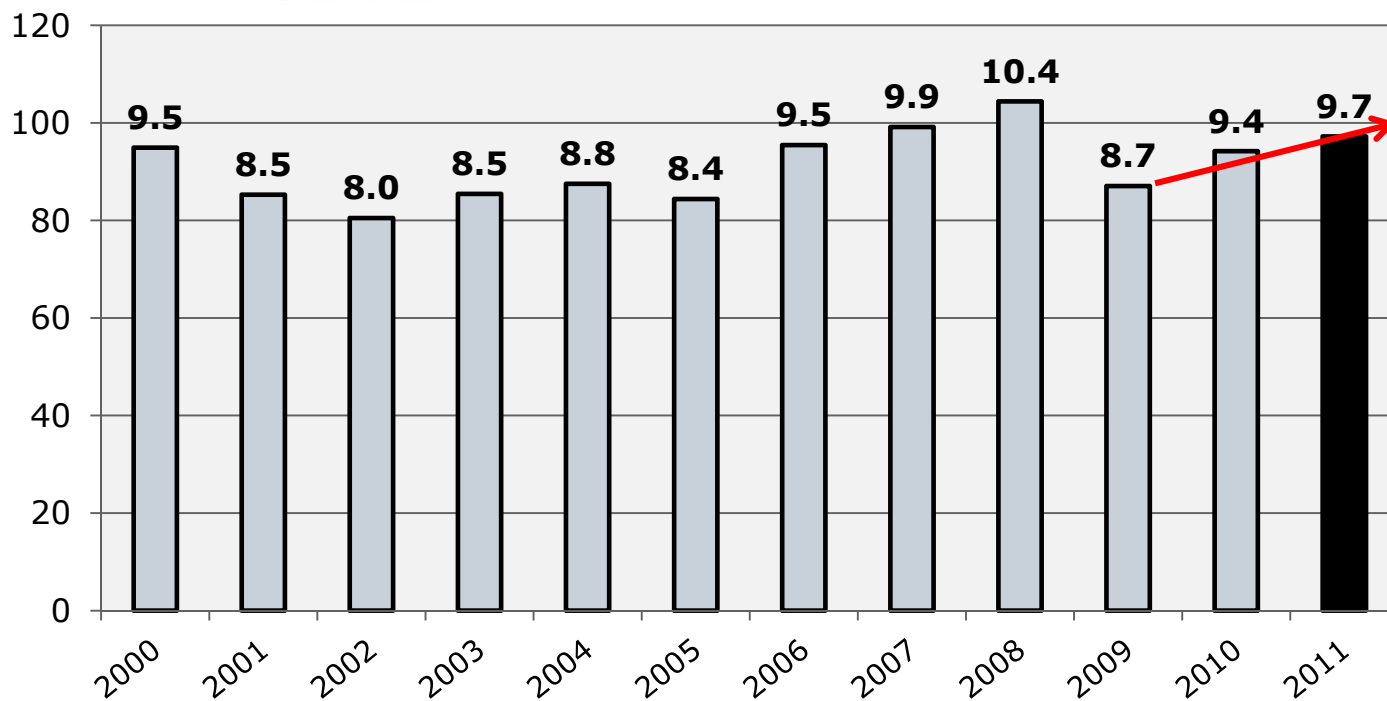
**Informacji na temat osiąganego postępu
dostarczają badania prowadzone na poziomie UE
przez:**

- **Eurostat**
- **Europejską Agencję Bezpieczeństwa i
Zdrowia w Pracy (EU-OSHA)**
- **Europejską Agencję na rzecz poprawy
Warunków Życia i Pracy (EUROFOUND)**

Zmiany wskaźników wypadków przy pracy w krajach UE

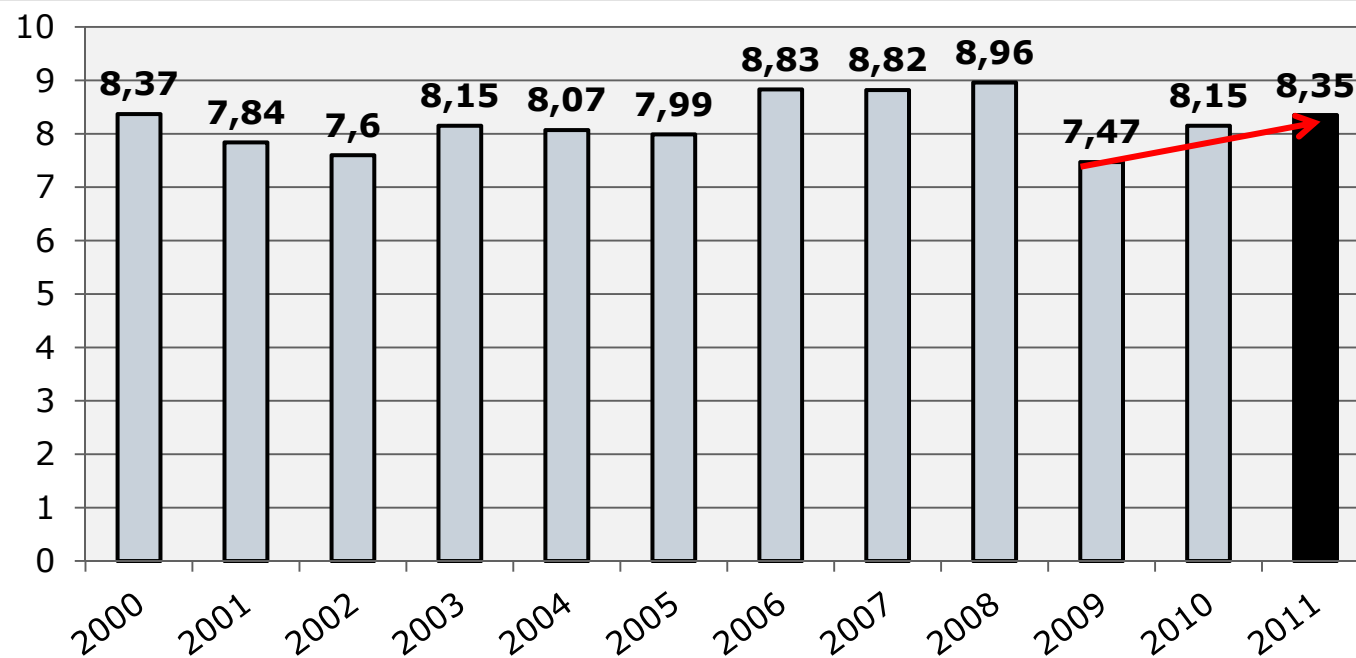
Określenie, o ile procent zmniejszyły się wskaźniki wypadków przy pracy w UE-27 w latach 2007 - 2012 będzie możliwe w roku 2014

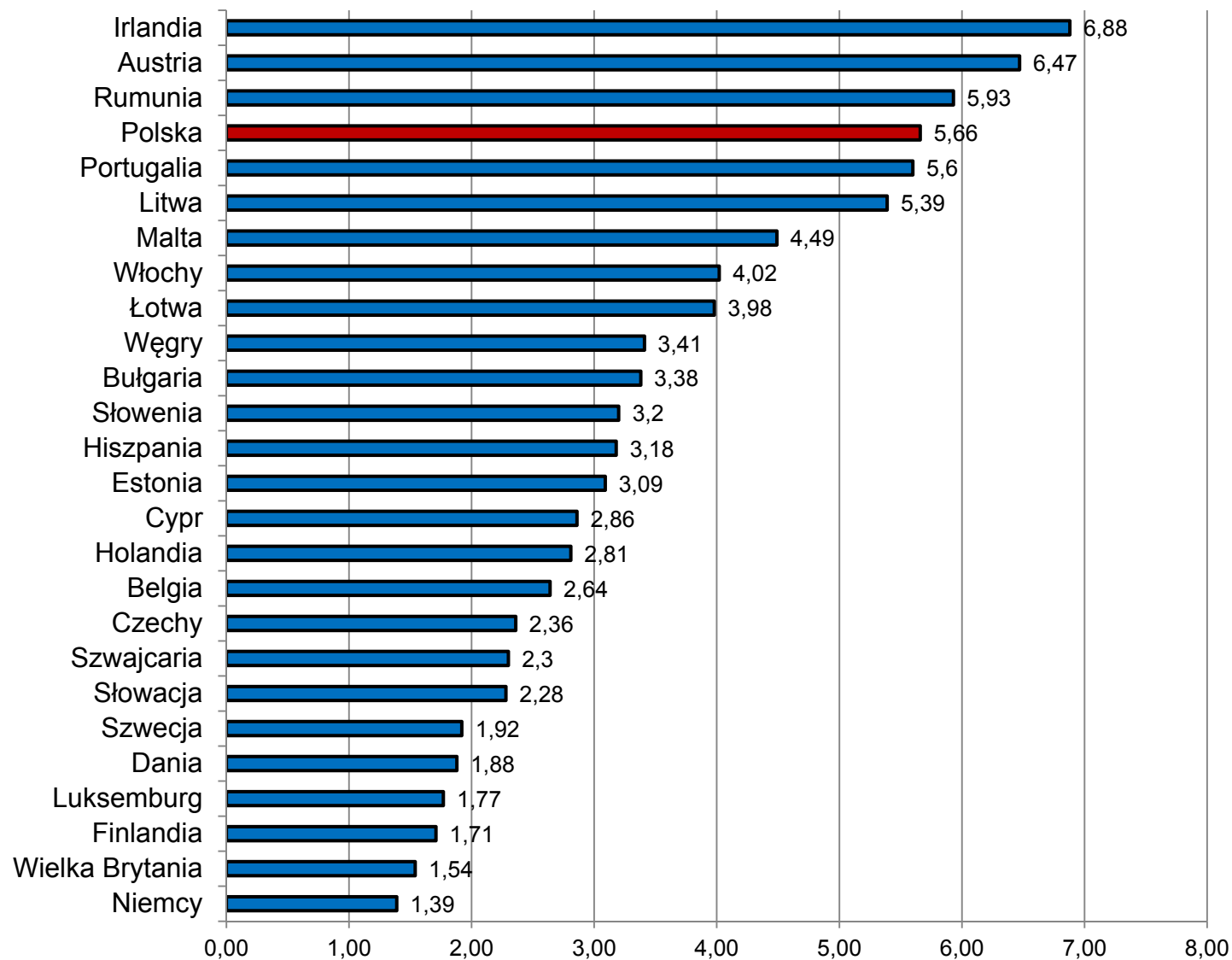
**Liczba
wypadków
przy pracy
w Polsce
(w tys.)**

Źródło danych: GUS

**Wskaźnik
wypadków przy
pracy w Polsce
na 1000
pracujących**

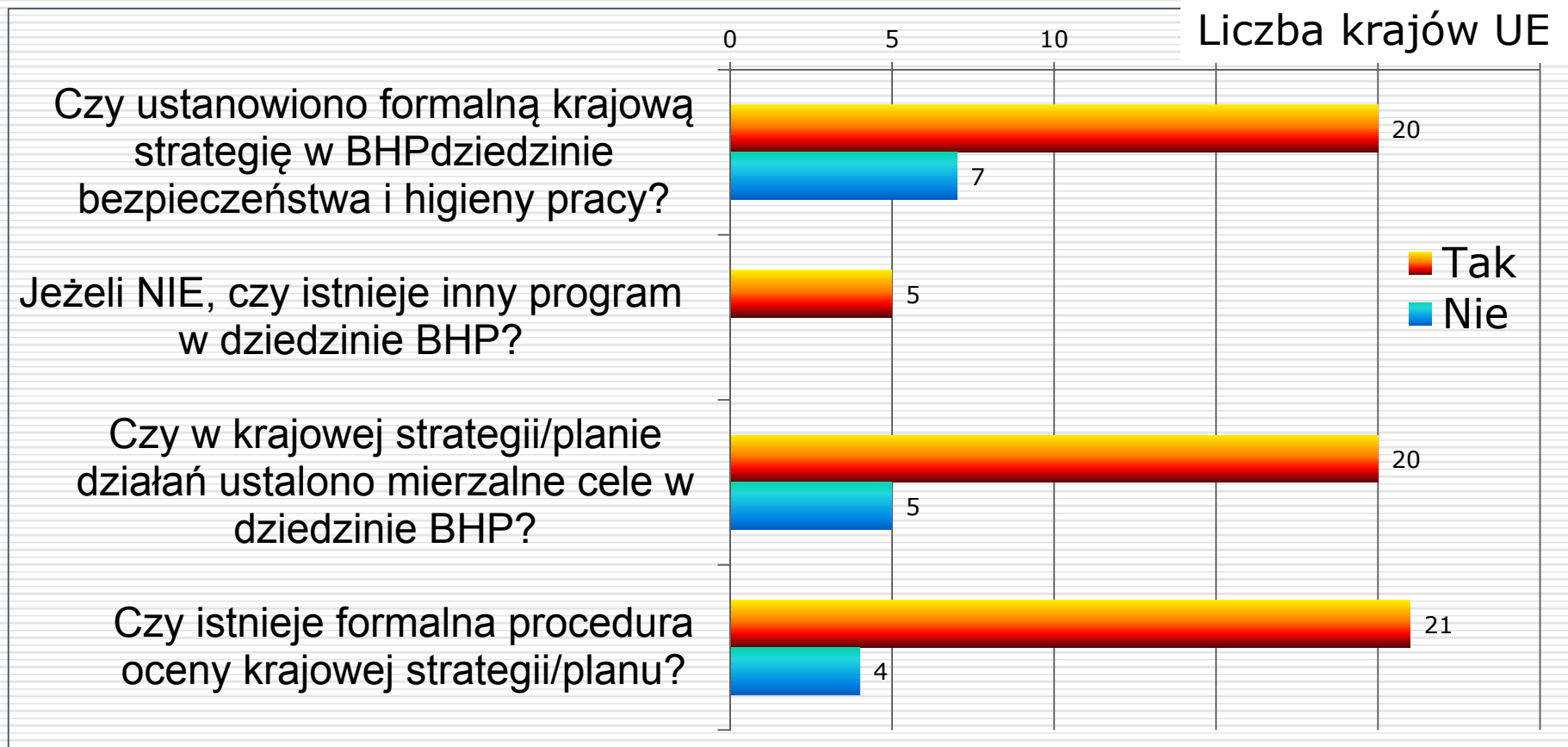

Wskaźnik wypadków śmiertelnych na 100 tys. zatrudnionych w wybranych krajach UE i w Polsce w 2009 r.

Źródło: Eurostat

Krajowe strategie w dziedzinie BHP

Główny instrument realizacji Strategii UE w zakresie BHP w Polsce

PROGRAM WIELOLETNI

**POPRAWA
BEZPIECZEŃSTWA
I WARUNKÓW PRACY**

II ETAP: 2011-2013

Cel główny programu

Opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, ukierunkowanych na rozwój:

- zasobów ludzkich,
- nowych wyrobów i technologii,
- metod i systemów zarządzania,

których wykorzystanie przyczyni się do:

- znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz
- ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i
- wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych.

Priorytety proponowane przez Komisję Europejską na podstawie oceny średniookresowej do strategii 2013 - 2020:

- **Uproszczenie i uaktualnienie istniejącego prawa, przez sfinalizowanie podjętych inicjatyw, po konsultacjach z partnerami społecznymi i zainteresowanymi stronami;**
- **Przyjmowanie instrumentów niewiążących (rekomendacji) – zwłaszcza w odniesieniu do podwykonawców. samozatrudniających się, służb ochrony i zapobiegania oraz włączenia tematów dotyczących bhp do edukacji;**
- **Dalszy rozwój i integracja działań na poziomie krajowym;**
- **Rozwój narzędzi służących monitorowaniu postępu w obszarze bhp, z uwzględnieniem Scoreboard'u 2009;**
- **Zwiększenie spójności między podejmowanymi inicjatywami a strategią.**

**Założenia do przyszłej Strategii UE
na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy
na lata 2013-2020**

-
- **Założenia opracowano na wniosek Komisji Europejskiej w ramach prac ACSH - Komitet Doradczy przy Komisji Europejskiej ds. Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (przedstawiciele pracodawców, pracowników i rządów z 27 państw UE)**
 - **Projekt założeń w formie opinii opracowano w trybie trójstronnym przez Grupę Roboczą ACSH ds. Strategii Wspólnoty i Planu Działań Komitetu Doradczego**
 - **Opinię ACSH w sprawie nowej Strategii UE w zakresie BHP przyjęto na posiedzeniu plenarnym ACSH w dniu 1 grudnia 2011 r.**

Podstawowe dokumenty odniesienia do nowej Strategii UE w zakresie BHP

- **EUROPA 2020 - Strategia UE na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu**
- **Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia: europejski wkład w pełne zatrudnienie (Komunikat KE, COM(2010) 682 final)**
- **Komunikat KE nt. Inteligentne regulacje w Unii Europejskiej (COM(2010) 543 final)**

EUROPA 2020 - Strategia UE na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

WYTYCZNE DOTYCZĄCE POLITYKI ZATRUDNIENIA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

Wytyczna 7:

Zwiększenie uczestnictwa kobiet i mężczyzn w rynku pracy, ograniczanie bezrobocia strukturalnego i promowanie jakości zatrudnienia :

Należy rozwiązać problem jakości miejsc pracy i warunków zatrudnienia.

Państwa członkowskie powinny w szczególności propagować bezpieczeństwo i higienę pracy.

Ogólne cele przyszłej Strategii UE

- **Zmniejszenie liczby wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych**
 - **Naczelne zasady:**
 - **prewencja przed rehabilitacją**
 - **rehabilitacja przed wykluczeniem z rynku pracy**
 - **Cele ilościowe w zakresie redukcji wypadków przy pracy i chorób zawodowych powinny być ustalane na poziomie krajowym, tam gdzie to jest uzasadnione**
-

Szczegółowe cele przyszłej Strategii UE

- Osiągnąć taki sam poziom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników we wszystkich krajach UE, zgodny z wymaganiami Dyrektywy Ramowej 89/391/EWG
- Zapewnić ciągłą poprawę zdrowia pracujących w UE
- W działaniach na rzecz BHP uwzględnić specyficzne uwarunkowania ze względu na płeć oraz zapewnić, aby kobiety i mężczyźni byli jednakowo chronieni na wszystkich stanowiskach pracy
- Poprawić jakość miejsc pracy

Podstawowe kierunki działań

- **Redukcja zagrożeń mięśniowo-szkieletowych i związanych z nimi chorób zawodowych**
- **Zapobieganie zagrożeniom psychospołecznym i ograniczanie skutków szkodliwego stresu w pracy**
- **Zapobieganie zagrożeniom czynnikami rakotwórczymi (ew. nowelizacja dyrektyw UE pod kątem wprowadzenia nowych wartości dopuszczalnego narażenia na szkodliwe substancje chemiczne)**
- **Identyfikacja i zapobieganie nowym i narastającym czynnikom ryzyka zawodowego (np. nanomateriały)**

Narzędzia do osiągnięcia celów nowej strategii

- **Krajowe strategie lub programy działań długoterminowych**
 - **Działania prewencyjne na poziomie przedsiębiorstw, w tym rozwój partycypacji pracowniczej w działaniach na rzecz BHP oraz wiedzy i umiejętności kadry zarządzającej i pracowników**
 - **Nadzór nad warunkami pracy**
 - **Doskonalenie obowiązujących przepisów prawa**
 - **Dialog społeczny i porozumienia partnerów społecznych**
-

Narzędzia do osiągnięcia celów nowej strategii

➤ **Badania naukowe w celu:**

- wykrywania i analizy nowych zagrożeń związanych z nowymi technologiami (n. recykling, nanotechnologie, biotechnologie itd.)
- opracowania metod zapobiegania zagrożeniom związanym ze zmianami w świecie pracy (zmiany demograficzne, nowe formy wykonywania pracy, zdrowie psychiczne w pracy itp.)

➤ **Promowanie kultury prewencji** wypadków i chorób zawodowych:

- integrowanie zarządzania BHP z ogólnym zarządzaniem przedsiębiorstwem
- informowanie i kształtowanie świadomości w zakresie BHP
- współudział pracowników w zarządzaniu BHP w przedsiębiorstwach

➤ **Edukacja i szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia**

Wdrażanie i monitoring realizacji Strategii UE

- **Komisja Europejska opracuje i przyjmie plan wdrażania nowej Strategii**
- **Istotną rolę we wdrażaniu nowej Strategii UE będzie pełnił dialog społeczny, w tym porozumienia sektorowe w zakresie BHP zawierane na poziomie europejskim**
- **Realizacja krajowych działań skierowanych na realizację strategii będzie monitorowana okresowo przez Komisję Europejską metodą Scoreboard**

Podsumowanie

- Stan BHP w Polsce poprawia się, ale jest jeszcze daleki od poziomu wiodących krajów w UE. Szczególnie niepokoi wysoki wskaźnik wypadków śmiertelnych.
- Program wieloletni pn. *Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy* stanowi ważny instrument realizacji w Polsce Strategii UE w zakresie BHP
- Przeniesienie strategii UE na poziom krajowy w celu zmniejszenia liczby wypadków przy pracy, chorób związanych z pracą oraz ograniczania zagrożeń zawodowych wymaga integracji działań planowanych w tym celu zarówno przez organy administracji państwowej, jak i przez partnerów społecznych

**Bardzo dziękuję
za uwagę.**

